

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kakor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petiriste vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr. če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravnništvo je v Rudolfa Kirbiša hiši, „Gledališka stolba“.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim bo potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponové, da pošiljanje ne preneha.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za Ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom

Za vse leto	13 gld. — kr.
„ pol leta	6 „ 50 „
„ četrt leta	3 „ 30 „
„ jeden mesec	1 „ 10 „
Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec, 30 kr. za četrt leta.	

S pošiljanjem po pošti velja:

Za vse leto	15 gld. — kr.
„ pol leta	8 „ — „
„ četrt leta	4 „ — „
„ jeden mesec	1 „ 40 „

Upravnništvo „Slov. Naroda“.

K spomenici kranjskega obrtnega društva.

—*— Propad nekdanj cvetočega rokodelstva v sredini naše domovine je poznavalcem obrtniških razmer, obrtnikom, predobro znan. Jednako izpoznanje pa doslej še ni prodrlo v one kroge, kojih poklic je čuvati ne le narodni, marveč tudi gmotni napredek skoro izključno narodnega obrtništva. Boj za narodni obstanek, za enakopravnost, ki ga bomo neprestano že desetletja, porabil je vse naše sile in duševne moči, ves upliv, ki ga ima naša dežela nasproti skupni državi le jedino v ta namen. Zategadelj okoristile so se druge dežele že davno z gmotnimi pridobitki, ki pospešujejo razvoj njih industrije in obrtnije, tolikanj neprimerno proti kranjski deželi, da se imamo le lastni nadarjenosti, ki mora nadomeščati pri nas obrtne šole, zahvaljevati za priznanje, ki ga kljub vseh naši reviji uživa mnogo strok kranjskega obrtništva.

Ne čudimo se, da naši najveljavnejši možje za vprašanja, katera so podlaga narodnemu blagostanju, nemajo pravega razuma, saj izhajajo skoro brez iz-

jeme iz tistih krogov, kojim pomanjkanje dela in prislužka, ki tare naše produktivne moči, ne napravljajo nikakih posledic v lastnih dohodkih. Na ono vzvišeno stališče pa, ki je privedlo marsikatero državo in deželo po vstrajno dobri gospodarski politiki do blagostanja, se pri nas še nihče ni popel.

Pač se nam je spominjati izza nekaterih let nazaj na posamezne glasove, zdaj iz tega, zdaj iz onega kraja naše dežele, a ti glasovi bili so „glasovi upijočega v puščavi“, našli neso odmeva, in utrujeni se potihnilili!

Ozrmo se od teh občnih opazek le na posamične slučaje, v katerih zavzemamo tako mesto mej drugimi deželami, da smemo trditi, „da ga nam ni para“!

1. Kranjska trgovinska in obrtniška zbornica nema pravice voliti svojega zastopnika v državni zbor.
2. Vse slovensko prebivalstvo nema jedne državne obrtniške šole.
3. V vsej deželi ne nahajamo jednega pomenljivega obrtnega društva, kakeršne imajo že deset letja vse druge dežele.

4. V kranjskem obrtnem društvu ni drugega člana, kakor bore rokodelci, ki sami ne zmorejo pretežavne naloge.

5. Prvi denarni zavod kranjske dežele (hranilnica) ne daje obrtnemu društvu niti krajcarja podpore.

Že iz teh točk lahko vsak sprevidi, da naše obrtništvo ni le brez vsega zastopstva v postavo-davnih zborih, marveč tudi, da ne dobiva nikjer niti duševne niti materialne podpore za svoj razvitek in napredek.

Nasprotno pa imamo vse, kar ovira in uničuje naš obstanek, v mnogo obilnejši meri na razpolaganje, nego druge dežele.

K temu moramo posebno prištevati.

1. C. kr. kaznilnico na Gradu, kjer je zbranih okoli 400 kaznjencev iz različnih dežel, ki s svojim delom škodujejo prostemu prebivalstvu. (Vsled mnogih prošelj obrnilo se je poslednji čas tukaj nekoliko na boljše.)

2. Deželno prisilno delavnico, jedino v Avstriji, kamor se stekajo prisiljenci poleg domače dežele,

tudi iz tujih kronovin, sedaj okoli 300; po novem projektu blizu 600 mož, ki kakor je namen taci delavnic, morajo delati, naj že jemlje delo rokodelcu ali pa težaku. (Kljub mnogim prošnjam razširiti hočejo to delavnico.)

3. Preiskovalni zapor deželne sodnije, v katerem se vsi kaznjenci, ki so v rokodelstvu izučeni, pečajo izključno z delom za naročnike iz mesta. (Ta zapor je sicer jedini, v katerem se ne skrbi za trajen zarod po izučeni nerokodelcev, marveč se prevzema delo le takrat, kadar je kak rokodelc zaprt.)

Naj bo dovolj! Dostavimo pa še nekaj fakt.

Število rokodelskih pomočnikov, ki so v Ljubljani delali, znašalo je v glavnih obrtih še pred 15. leti:

pri mizarstvu	120 osob,
„ krojaštvu	150 „
„ čevljarstvu	200 „
„ bukvovezcih	50 „

skupaj tedaj nad 500 pomočnikov.

Sedaj pa naštejemo:

pri mizarstvu (izvzemši tovarne)	20 pomočnikov,
„ krojaštvu	50 „
„ čevljarstvu	60 „
„ bukvovezcih	9 „

skupaj okoli 140 pomočnikov; tedaj skoro dve tretjini manj, nego prej.

Ta rokodelstva trpé največ po kaznilniški konkurenci in vse trditve, da je izvrševanje rokodelskega dela po teh zavodih tako malenkostno, da nikomur ne more škodovati, razbijejo se že ob tem da se tista „zatrjevana malenkost“ neče dokazati.

Zakaj se pa v dokaz, da naše trditve neso opravičene, ne objavi, koliko kosov oblek, čevljev in mizarjskih del s popraviljem starine vred se na leto v kaznilnicah napravi? Da se pa občinstvu z omenjenim delom ne koristi, to dokazuje vodstvo prisilne delavnice, trdeč, da se nahajajo rokodelci v mestu, ki še ceneje delajo. Kje je torej resnica?

S prej navedenimi podatki ujema se tudi razmerje plačevanja pridobitinskega davka.

LISTEK.

Gostinjec (hospicij) sv. Jeronima v Rimu in pravice Slovencev do njega.

(Dalje.)

Na to odgovori kranjska vlada, t. j. njeni nemški ali ponemčeni načelniki: knez Volfgang Engelbert Auersperg, Ivan opat iz Zatičine, knez Girard Visin Plagi, Gottfried Galler in Fran Gašper Pusner (Pušnar), v dan 18. januarja 1652: „da Kranjska vojvodina je pod cesarjem kot njenim vojvodo, ter da spada, kakor tudi Koroška in Štajerska, k Nemčiji in Rimskemu cesarstvu; in da čeravno tu ljudstvo nekako po „ilirski“ govori, vendar imajo njih romarji hoditi v nemški gostinjec, a ne v ilirski.“

Med tem je bila pravda, ali so Kranjci „Ilirci“ (Sloveni), ali ne, pol omikanega Rima na noge spravila. Bilo je namreč vprašanje, ali sme Ivan Jamšić (de Jampsich,) čegar oče Luka je bil Ljubljčan, postati kanonikom sv. Jeronima, ali ne. Ta Jamšić (ali Jamšek?) rodil se je v Rimu dne 20. marca 1636 in zato ni znal (vsaj dobro ne) po

„ilirski.“ Ko je imel sedemnajst let, hotel ga je njegov oče, ki je bil čevljar v Rimu in člen svetojeronimske bratovščine, narediti za kanonika pri tem gostinju. Ali temu se je uprla podalminjena bratovščina, v kateri ni bil Jamšić navzoč, in Pastric pošlje pokrovitelju gostinca opombo, da naj ne imenuje tujca za kanonika, ki ne ume po „ilirski,“ kakor je bila to določila papeževa vizitacija leta 1630. Ali ta opomba ni koristila, ker pokrovitelj je imenoval še meseca decembra leta 1651 Jamšića kanonikom ter ga prikazal (predstavil) kapitul kot njegovega člana. Ali s tem bratovščina ni bila zadovoljna in posvetovavši se z odvetnikom svojim Franom Liberatom sklene, da se ima začeti pravda proti Jamšiću, ki je po očetu Ljubljčan, torej po mnenju Dalmatincev ne Ilirec in ki „ilirski“ govoriti ne zna.

Ali tudi Jamšić našel je svojega odvetnika v osebi učenega jezuitskega pisatelja Atanasija Kyrchera. To je napisal (pred 18. februarjem leta 1652) učeno razpravo, v kateri iz mnogih zemljopiscev dokazuje, da so **Kranjci pravi Ilirci ali Slovenci**, a Ljubljana da je njih glavno mesto, pak da tudi Ljubljanci so pravi Ilirci ali Slovenci, tedaj tudi Jamšić, ki je po očetu Ljubljčan; kakor vsi drugi Kranjci

ima torej tudi Jamšić uživati od onega, kar je v Rimu ilirskega ali slovenskega. Kdor ima Kranjce za Nemce, ker so pod nemškega cesarja, moral bi tudi Milaneže za Španjolce imeti, ker so pod španjolskim kraljem.

Ali kaj so pomagala vsa ta učena dokazovanja. Pastric in njegovi Dalmatinci so hoteli izključiti vse Slovence od dobrot svetojeronimskega gostinca, posebej pa Jamšića od kanonikata. To poslednje jim je bilo kaj lahko, ker Jamšić ni znal „ilirski.“ Prvo pa so hoteli z zvijačo doseči. Zato so oznanili 23. maja leta 1654 kranjski vladi, da je „sveta rota“ na 15. tistega meseca odsodila, da Kranjci neso „Ilirci,“ da torej ne morejo biti deležniki svetojeronimskega gostinca in kapitula, ki je utemeljen za Dalmatince ali Ilirce. (A to je bila hudobna laž, ker takrat „sveta rota“ še nič ni bila razsodila.) Da bi Pastric lože dosegel svoj zvijačni namen, izmislil si je trditev, da skozi prvih 150 let obstanka svetojeronimskega gostinca neso nijedneda romarja iz Kranjske, Koroške in Štajerske sprejemali, nego samo iz Dalmacije, Bosne, Hrvatske in Slavonije. Iz slovenskih dežel, da so jih začeli sprejemati še le leta 1625. „ko je bilo sveto leto, in še to le po pomoti nekega varuha nad gostinjem.

(Konec prib.)

V desetletji 1860—70 plačevalo je pridobninskega davka (veliki patent) po 31 gld. 50 kr. in po 15 gld. 75 kr. štirinajst krojačev; šest mizarjev, šest čevljarjev; sedaj jih je v tej vrsti vseh skupaj pet!

V sezoni dobivalo je pri krojačih, čevljarjih in mizarjih dela začasno nad 50 tujih pomočnikov, sedaj pa domačim dela primankuje. Jednako pogubile so se obrtnije družih manje številnih strok, največ mojstrov dela brez pomočnikov. Iz teh števil sledi tudi znižanje konsuma in prometa v obče, kajti znatne svote, koje so služili obrtniški pomočniki, stekale so se zopet mej prebivalstvo in dajale mestu mnogo živahnejše lice, nego ga ima v današnjem času.

Nihče ne trdi, da so kaznilnice jedini vzrok tacega poraza, pač pa bode sleherni izprevidel, da se napredek mestnega prebivalstva in s tem tudi mesta samega, gotovo ne bode pospeševal, če se navzlic tem jako žalostnim pridobninskim razmeram v Ljubljano privabi še 300 novih tujih prisiljencev!

Če se pomisli, kako ogromno so v Ljubljani v teku dveh desetletij poskočile cene stanovanj; da mora rokodelc za delavske prostore, ki so prej stali 50—60 gld., plačevati kar po 100 gld. več na leto; da že najprimitivnejše stanovanje velja nad 100 gld. na leto, da se v tej zadevi smemo meriti že s Trstom in z Gradcem, ni se čuditi, da preostaje za vse druge potrebščine čedalje manj gotovine; — in da postaja najmanjša zapreka v prisluzku osodepolna za tistega, ki živi od dela svojih rok, ki nema gotovih dohodkov.

Da bi se lažje tuje kronovine odločile za to, pošiljati svoje prisiljence v Ljubljano, ponuja se jim vsprejem za 40 kr. od moža na dan, in če bode več dobička, obljubuje se še daljše znižanje te neznatne vsote. Dežela tedaj utegne po tem računu dobiti za rejo 100 prisiljencev na leto okolu 14.000 gld. tujega denarja. Odškoduje mari deželo ta dohodek za izgubo, ki ga bode na vsak način imelo 100 domačih delavskih močij!?

Mnogokrat in to celo v najnovejšem času odpravile so različne države tuje delavske moči izven svojih mej, da se domačemu narodu ni bilo treba zaradi pomankanja dela izseljevati. „Slehnemu je srajca bližja nego suknja.“ Le pri nas prevladuje, misel, da bode za deželo in za mesto bolje, če se ravno narobe dela.

Saj smo v mestnem zboru, ko je bil razgovor o prodaji zemljišča za razširjatev prisilne delavnice, slišali besede, „da bode dobro, če se prisilna delavnica razširi, ker bodo vsled tega meščani lahko dobivali ceno obnove in obleko!“ Kjer prevladujejo taki nazori o temeljnih zakonih narodnega gospodarstva, tam je pač sleharna beseda v nasprotnem zmislu „bob v steno“. Če obrtništvo ne najde drugje v višjih krogih kake zaslombe, zama je ves napor, — in skušnja bode še le izučila marsikoga, da podlaga narodu in meščanstvu še nikdar in nikjer neso bili kaznjenci in prisiljenci!

Po novi obrtniški postavi, sklenjeni po naši konservativni državnozborni večini, zabranjeno je pričeti obrtnijo slehnemu, ki ne more dokazati, da se je pravilno izučil dotične stroke.

Ta postavna določba sklenila se je izrecno zato, da se varuje izučenim rokodelcem kruh in delokrog. Kako se pa s tem jasnim postavnim namenom strinja sklep dežele, na svoj račun pričeti ne le jedno, marveč vsa rokodelstva ob enem in to ne le z lastnimi prisiljenci, kakor je postavno zavezana, marveč s tujimi, tedaj z jedinim in izrecnim namenom, z obrtniško produkcijo povišati deželne dohodke, — kako se to strinja s smotrom, ne z mrtvimi črkami postavne, to naj razsojajo juristi — nam obrtnikom manjka za to razsodbo potrebnega bistrouma?

Kranjsko obrtno društvo storilo je sedaj zadnji korak. Z obširno spomenico obrača se do visoke c. kr. vlade in še jedenkrat do sl. deželnega odbora. Da se to stori le v imenu društva, ne pa v imenu kakega velikega zbora tukajšnjih rokodelcev, ima le ta vzrok, ker je vis. c. kr. vlada javni shod prepovedala in društvu prepustila, izpeljati to zadevo, ter bode gotovo že iz tega ozira zmatrala izjavo kranjskega obrtnega društva, ki je do sedaj jedino središče obrtnikov, za prave misli in želje Ljubljanskih rokodelcev. Dal Bog, da bi napor, v katerem so vsi rokodelci jedini, ne bil brez uspeha!

Govor poslanca g. M. Vošnjaka

v državnem zboru dne 17. junija.

(Po stenografičnem zapisniku.)

Visoka zbornica! Današnje žalostno stanje zemljiščnih posestnikov se je v tej visokej zbornici že često poudarjalo in so se glavni vzroki tega stanja tukaj že večkrat razpravljali, torej smem v tej zadevi le na kratko govoriti ter prestopiti takoj k pravemu predmetu. Gospoda moja! Cena žitu, ki se je pri nas v zadnjih letih tako goropadno znižala, morala je posestnike opominjati na premišljevanje, bi li ne kazalo namesto žita drugih pridelkov pridobiti iz zemlje. Posebno v ožji moji domovini, na Dolenjem Štajerskem začeli so se zadnji čas izdatneje baviti s sadjarstvom in imamo v tej zadevi že lepih uspehov, h katerim je bistveno pripomoglo južno-stajersko „Cesarjevič Rudolfovo sadjarjsko društvo“ s podporo, katero mu je dalo visoko poljedeljsko ministerstvo in katero moram tukaj najhvaležneje omenjati.

Poleg sadjarstva začelo se je na Dolenjem Štajerskem tudi s hmeljarstvom, ker je obširna Savinjska dolina zbok svojega obnebja in svoje zemlje hmeljarstvu posebno prikladna.

Izvrstni savinjski hmelj pridobil si je daleč okolu izvrstno ime, zategadelj so tudi dotični kraji opravičeni, da hmeljarstvo še dalje širijo.

Žal, da je cena hmelju zadnja leta močno pala, da se sedaj jedva stroški obdelovanja splačujejo, na dohodek iz zemljišča pa niti misliti ni. Vrh tega je nevarnost, da se bode cena hmelju še znižala, ali vsaj se ne zvišala, kajti kakor pri žitu treba tudi pri hmelji v poštev jemati inozemsko, v prvi vrsti ameriško konkurencijo. Pri tem omenjati mi je fakta, da so se po zadnjih časniških izveštjih v preteklem letu hmeljniki v Združenih državah severne Amerike za 20 odstotkov, torej za petino razširili in če pojde tako dalje, se bode v daljših štirih let v omenjenih državah pridelovanje hmelja podvojilo.

Vzemimo v roke številke zadnje oficijalne statistike blaga, za 1884. l., to je za leto, ko se je ameriška konkurencija le slabo čutila, in tu vidimo zabeleženo, da se je hmelja in hmeljeve moke upejalo 13.382 kvintalov v vrednosti 2.408.760 gld., kar je vrglo 133.820 gld. carine. Od rečene množine prišlo je iz Nemčije in čez Nemčijo 12.935, iz Rusije 425 kvintalov.

Gospoda moja! Hočemo li našemu stiskanemu kmetu iz hmeljarstva zagotoviti koristi, in tako pospeševati njegov obstoj, moramo tudi ta njegov pridelek izdatneje varovati, da se ne razveljavi, v koji namen pa se mi predlagana carina 10 gld. prenizka vidi. Da bi v tej zadevi predlagal premembo, bil bi po mojem mnenju brezuspešen korak, zato se si samo dovoljujem, prositi visoko vlado, naj pri bodočih carinskih razpravah z ogersko državno polovico gleda na to, da se bode uvožna carina za hmelj izdatno zvišala. (Dobro! dobro! na desni.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 26. junija.

Deželni zbori se letos nekda ne bodo več sklicali. Državni zbor snide se zopet koncem septembra, ter bode rešil provizorični budget in predloge o obnovljenji nagodbe z Ogorsko, potem bodo pa začele zborovati delegacije ter bodo zborovale do božiča.

Znani Velikonemec češko-nemški tiskar Strache odložil je svoj državnozborni mandat. Dr. Knotz izgubi jednega svojih vrednih tovarišev v državnem zboru. Politično delovanje tega moža ni baš znamenito, odlikoval se je le s surovim napadanjem v zboru.

Ogerski ministerski predsednik Tisza pride koncem prihodnjega tedna na Dunaj. Poročal bode cesarju o tekočih vladnih zadevah. O carinskih zadevah se pa sedaj še ne bode obravnavalo.

Vnanje države.

Položaj v Srbiji je jako zamotan. Po deželi se zbirajo, kakor vedo oficijozni listi povedati, roparji. Toda čudno. Razbojniki so nekda jako dobrega srca, skoro nikjer ničesar ne oropajo. Mej njimi je več Črnogorcev in Bošnjakov. Vlada se boji, da imajo morda ti ljudje kak drug namen, nego ropati v Srbiji. Kaže se, da se pripravlja ustaja, morda čas ni daleč, da se bodo roparji premenili v ustaše. Milan se že boji, da se Karadjordjevič pripravlja, da bi ga spodrinil s prestola. — Skupščina se snide 30. junija po pravoslavnem koledarju. Zborovala bode v Niši. Zasedanje bode trajalo kakih 6 ali 8 tednov.

Zaradi bolgarskega prestolnega govora se je Turčija bila brzojavno pritožila. Knez je hitro odgovoril turški vladi in jej zagotovil, da hoče spoštovati določbe turško-bolgarskega dogovora. Turčija je tudi hotela poslati okrožnico svojim zastopnikom v inozemstvu o razvoji stvari v Bolgariji in Vzhodni Rumeliji. Ker je knez Aleksander jej dal dovoljen odgovor, pa tega najbrž ne bode storila. Knez Aleksander je v veliki zadregi. Na jedni strani nanj pritiska narod, ki hoče imeti popolno zjedinenje, na drugi strani pa Turčija in vele-vlasti, ki bi rade, da ostaneta Bolgarija in Rumelija še znanprej ločeni. — Kako mnenje vlada mej bolgarskimi poslanci, se je pokazalo, ko je vzhodnorumeljski poslanec Nejčev stal nek predlog o dopolnitvi zborničnega predsedstva. Ko je svoj predlog jako slabo utemeljil, hotel mu je odgovoriti bolgarski poslanec Vulčev. V naglici so mu pa ušle besede „častivredni vzhodnorumeljski poslanec“. Jedva jih je izgovoril, navstal je po vsej zbornici velik hrup. Vse je kričalo: „Dolu, dolu,“ če tudi bi bil slednji lahko vedel, da se je Vulčev le zmotil, to tem ložje, ker je ta poslanec vladni pristaša. Sedaj nesi več ločil Cankovcev in Karavelovcev itd. Vse so se čutili bolgarske državljane. Celo Turki v fesih in turbanih so protestovali proti tem besedam. Seja se je morala pretrgati. Ko se je seja zopet začela, je Vulčev s solzami v očeh razložil, da se je zmotil in da tudi njega veseli, da je zbornica pokazala zastopnikom Evrope, — ki so bili v diplomatskeji loži — da se v bolgarskem parlamentu ime Vzhodna Rumelija ne sme izustiti. Drugi tajnik ruskega konzulata, Kartamišev, je na to hitro odšel iz lože.

Razmere mej Rusije in Turčije neso najboljše. Razni listi so poročali, da Rusija zbira vojne čete v Južni Rusiji. Te vesti je oficijozni „Journal de St. Petersburg“ prekal, toda ne v določni obliki. Drugi ruski listi vedo povedati, da misli Rusija še več velikih vojnih ladij zgraditi na Črnem morju. „Odeskij Vjestnik“ pa poroča, da bode Krupp v Nikolajevem sezidal veliko livarno za topove. Turčija se pa že tudi pripravlja za boj z Rusijo. Okrog Erzeruma hitro popravlja utrdbe, kakor javljajo „Novosti“. Te dni je prišel v Erzerum Kurd-Izmail-paša, ki je bil dosedaj predsednik komisiji za vojne reforme. Ta ruski list misli, da bode Rusija morala tudi se pripravljati za boj, ako se bode Turčija pripravljala.

Nemški cesar misli letošnjo jesen obiskati Metz. Ogleдал bode tamošnjo lposadko, ter obiskal velika bojišča okrog Metza. Alzačani se najbrž nič posebno ne vesele prihoda nemškega vladarja.

„Times“ hočejo vedeti za neko irsko okrožnico, katero je poslal „najvišji svet“ raznim središčem irske republikanske bratovšine v zjedinenem kraljestvu, v kateri priporoča podpiranje politike sedanje angleške vlade. Konec te okrožnice glasi se tako-le: Britanska oligarhija, — tories whigs in radikalci jednako — se je zaklela, da prepreči, da irska ne dobi niti najmanjšega odplačila na svoje zakonite pravice, napovedala je vojno dob-rej stvari. Nas vseh je dolžnost pobijati mahinacije in načrte te zarote proti Irceem z vsemi sredstvi. Pokazati morate tem ljudem, naj še tako visoko stoje v življenji, da le z nevarnostjo za lastno življenje ovirajo napredek Ircev. Akcija, katere se morate poprijeti v dosego tega namena, bode se vam naznanila, kedar pride priložnost.

Japon dobi v kratkem ustavo. Kakor vse novejšje reforme v Japonu, bode tudi ustava pri-krojena deloma po angleškem, deloma po nemškem kopitu. Japon jako hitro napreduje in vedno bolj dobiva evropsko lice. Vse kaže, da ima ta dežela še slavno bodočnost.

Iz mestnega zbora Ljubljanskega.

V Ljubljani 25. junija.

Predseduje župan Grasselli. Navzočnih je 22 odbornikov. Gospod župan naznanja, da je izvršil po mestnem zboru naročeni nalog, ter izročil ministerskemu predsedniku grofu Taaffe-ju spomenico mestnega zbora. Župan opomni, da je ministerski predsednik na dr. Menger-jevo interpelacijo že odgovoril, tedaj ga ne bode ponavljal, ker je odgovor že znan.

Dr. Mosche stavi sledeči

nujni predlog:

Mestni zbor naj sklene:

1. Mestni zbor Ljubljanski izreka Njegovi ekselenci gospodu ministerskemu predsedniku zahvalo, da je v odgovoru na interpelacijo poslanca dr. Mengerja in tovarišev branil čast mestnega zbora Ljubljanskega.

2. Mestni zastop Ljubljanski, ki si je svest, da se vselej in povsod strogo drži svojih zakonitih dolžnostij, konstatuje, kakor je to že storil v svojej spomenici z dne 9. junija t. l., da ni sklenil odkloniti svoje zakonite dolžnosti, varovati osebe in imetje prebivalcev, marveč da je le sklenil odbiti ponudbo, da bi prevzel v last občine spomenik Anastazija Grtina, in odkloniti odgovornost za izgrede, ki bi se pripetili, in obžaluje, da to ni bilo povedano v ministerskem odgovoru.

3. Gosp. župan se prosi, da naznani ta sklep g. deželnemu predsedniku, da ga naznani minister-skemu predsedniku.

Predlagatelj opomni, da je odgovor minister-skega predsednika le v tem pomanjkljiv, da se je urinila pomota, kakor bi se bilo v istini sklenilo odgovornosti za varstvo spomenika in za javni red ne prevzeti.

Dr. Zarnik opomni, da državni poslanec dr. Menger v drugi interpelaciji, ki jo je v državnem zboru stavil do ministerskega predsednika, pod plaščem imunitete surovo žali mestni zastop Ljubljanski, trdeč, kakor da bi se bili mestni odborniki tako rekoč izgrediv udeleževali in se smejaše mej izgredivniki šetali. Proti takemu podlemu zavijanju mora se protestovati in dr. Zarnik predlaga, naj mestni zbor izjavi, da zmatra te trditve za prosto obrekovanje, za neosnovano denunciacijo, zato je o teh trditvah izreka svojo indignacijo.

Dr. Vošnjak nasvetuje, da mestni zbor izreče svoje obžalovanje, da je državni poslanec dr. Menger tako brezmiselno zlorabil svojo imuniteto.

Vsi predlogi se vsprejmo. (Dalje prih.)

Domače stvari.

— (Pisateljsko društvo.) Odbor je sklenil, v spomin tristoletnice slovenskega pisatelja Primoža Trubarja prirediti slavnostni večer v soboto 3. julija. Trubarjev večer bode v steklenem salonu narodne čitalnice. — Dalje je sklenil odbor, da se spomeniška plošča na rojstni hiši slovenskega pisatelja J. Zupana v Prevojah pri Brdu slovesno odkrije v nedeljo 11. julija ob 4. uri popoldne. Natančnejši program, katerega bode sestavil posebni slavnostni odbor na Brdu, bode se pravočasno objavil. Naj se gg. društveniki udeležijo s svojimi rodbinami obeh slavnostij. Konečno se je odbor posvetoval o jako imenitni spremembi društvenih pravil. G. prof. Levce je namreč nasvetoval, da naj društvo razširi svoj delokrog na izdavanje leposlovnih knjig. Živa potreba je, da skrbimo za leposlovno berilo, zlasti za nežni spol, ki le še prerad sega po včasih malovrednih romanih v tujih jezikih, ker manjka domače knjige. „Slovenska Matica“ je s svojim sklepom o Stritarjevih spisih pokazala, da od nje v tem oziru nemamo ničesar pričakovati. Ako pisateljsko društvo ne bode le skrbelo za podporo pisateljev, temveč izdaval knjige, množilo se bode gotovo število podpornikov, ker bodo za društveno dobivali od društva izdane knjige. Upati pa smemo, da bodo knjige tudi našle kupcev ter se tako pokrivali stroški. Ves odbor je pritrdil tem nazorom. Predno pa stori svoje nasvete občnemu zboru, poskušati hoče odbor po izdavanju almanaha, kakšen uspeh bode imel s to knjigo in ali se bodo pokrivali stroški. Slovenski pisatelji bodo se povabili s posebnimi pismi, da naj pošljejo rokopise za almanah do konca septembra, kajti odbor želi, da se ta knjiga izda še pred božičem, ker bode posebno prikladna kot lično božično darilo. — Zastran spomenika na grobu Božidara Raiča stopil je odbor v dogovor z izvrševalcem Raičeve oporo, g. dr. J. Geršakom v Ormoži.

— (Društvo „Slovenija“) na Dunaji, kakor čujemo, še v tem tečaju priredi svečanostno sejo v proslavo tristoletnice Primoža Trubarja, pričelnika naše književnosti.

— (Docent za slovanščino.) Piše se nam z Dunaja: „Na vseučilišču je naznanjeno, da se naš rojak in pisatelj gospod dr. Karl Štrekelj pripuša k habilitaciji za stolicu slovenskega jezikoslovja na podlagi sledečih njegovih spisov: 1. Morphologie des Görzer Mittelkarstsdialektes mit besonderer Berücksichtigung der Betonungsverhältnisse; 2. Phonologie des Görzer Mittelkarstsdialektes; 3. Beiträge zur slavischen Etymologie. V sredo, 30. junija ob 9. uri popoldne bode imel zahtevani javni govor in sicer: „Ueber die epische Poesie der Grossrussen.“ Potem ide predlog v ministerstvo, da ga potrdi, in tako mislimo, da bode mladi učenjak še v prihodnjem tečaju na vseučilišču predaval kot privatni docent.“

— (Gosp. dr. Josip Čuček) odvetnik na Ptui odločen je začasnim namestnikom pokojnega dr. A. Gregoriča.

— (Kolera) prikazala se je že na Reko. Kakor čitamo v Zagrebškem „Tagblattu“, brzojavila je načelnica samostanu na Reki načelnikstvu usmiljenih sester v Zagrebu, naj bi se odposlalo nekoliko sester na Reko na pomoč, ker je že troje ljudi za kolero zbolelo, jeden pa umrl. — Tudi v Trstu

zbolela je včeraj neka Terezija Beligoj za kolero. Prenesli so jo v bolnico.

— (Kratice.) Vsled ukaza c. kr. ministerstva za notranje r. č. od 12. junija 1884 številka 2449 upeljale so se v vseh uradih civilne in vojne uprave meterskim meram in utežem kratice. V teh pa doslej ni bilo kratice za mirijameter. Ker se je pa zdaj splošno vsprejela za mirijameter kratica *Mm* in za □ mirijameter pa *Mm²*, je to z ukazom od 13. maja 1886 št. 7069 c. kr. ministerstvo za notranje reči naznanilo c. kr. deželni vladi.

— (Za lastnike poštno-hranilničnih knjižic.) Naslednjim poštnim uradom dovolilo se je, da smejo počenši s 1. julijem t. l. brez odpovedi na poštno-hranilnične knjižice izplačevati od 1 do 20 gld., če s tem ni izplačana vsa uloga: Podgrad, Chiarbola superiore, Fara, Mariano, Poreč, Piran, Rabac, Romans, Sv. Ivan pri Trstu, Tolmin, Volovsko, Stara Loka, Dobrova, Železniki, Kranjska gora, Lesce, Gorenji Logatec, Št. Vid pri Vipavi, Senožeče, Kamnagorica, Cerknica, Dobrna pri Celji.

— (300 gld.) izgubil je nekdo pretekli četrtek po noči na potu od Slonove kavarne čez „Zvezdo“, Židovske ulice, Hradeckega most in Stari trg na Žabjak. Kdor je to vsoto našel, naj jo izroči na magistratu.

— (Tombola) bo v Gorici vsled razglašavnega županstva Goriškega 29. t. m. popoldne sredi mesta na glavnem trgu na Travniku, kakor druga leta. Navada je, da se pri tej priliki zbere na tisoče ljudi iz mesta in z dežele; mnogo jih prihaja celo iz Vidma in drugih furlanskih vasij onkraj meje. Letni časi in hoja naneseta, da ob tej priložnosti vsakdo kaj izda za vino in pivo. Tako ima mesto dvojni dobiček: čisti dohodek od tombole in 180 % naklade za potočeno vino in pivo. Ta razloga veljavna sta tudi letos in tako bodo smeli priti v Gorico tudi tisti, ki ne smejo na Sv. Goro, na mirenski Grad ali na Barbano, kajti gospa kolera pisala je, kakor pravi „Eco“, da na sv. Petra ne pride v Gorico. Ako pa besedo sné, kdo bo kriv? Naravno je, da dijaki, katerim je pretila kolera pri procesiji, ne pridejo k tomboli.

— (Iz št. Jurija ob južni železnici.) Tukajšnja šolska mladež je dobila novo šolsko zastavo iz belega damasta z zlatimi premami in z zlatima „cofoma“. Okusno izdelani podobi predstavljati na jedni strani sv. Alojzija, na drugi pa Marijo čistega spočetja. Na sv. Rešnjega telesa dan pred spravodom se je slovesno blagoslovila. Gospod župnik je mladini v kratkem, a jedrnatem govoru razložil pomen zastave in njenega blagoslovljanja ter jim patrona, koja sliki predstavlja, priporočal v posnemanje. Razen nove, blagoslovila se je tudi druga stara obnovljena šolska zastava in čvetero tudi obnovljenih cerkvenih zastav. Nova zastava velja 56 gld. 96 kr. Stroške za zastavo so vrli prijatelji šolske mladine prostovoljno zložili. Za ta prelepi dar in blago naklonjenost šolski mladini se p. n. darovalcem in darovalkam prav prijazno v imenu štirirazredne tukajšnje šole zahvaljuje

Valentin Jarc,
zač. šolski vodja.

— (Morskega volka,) izredne velikosti, videli so dne 19. t. m. popoldne v pristanišči Bagu (Carlopago). Dva finančna stražnika ustrelila sta 13 krat nanj, a menda brez uspeha.

— (Duhovske spremembe.) Karol Gajšek, dekan na D. brni je dobil dekanjsko župnijo v Škalah. Rupert Šuta župnijo v Zavrčah in g. Miha Žnidar župnijo v Zrečah.

— (Razpisana mesta:) Pristava pri okrajni sodnji v Litiji, eventualno kje drugej. — Pristava pri deželni sodnji v Ljubljani, eventualno kje drugej. Prošnje do 8. julija. — Pristava pri okrajni sodnji v Rudolfoven. Prošnje do 5. julija. — Učitelja na jednorazrednici na Breznici. Plača 450 gld. in stanovanje. Prošnje do 20. julija.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 25. junija. Upravno sodišče obravnavalo danes o pritožbi mesta Brux proti naučnemu ministerstvu, katero je mestu dalo nalog, naj ustanovi češko šolo. Sodišče razveljavilo je naučnega ministerstva odločbo, ker so predloženi podatki pomankljivi in ker ni dokazano zakonom predpisano število otrok za češko šolo.

Dunaj 25. junija. Črnogorski knez danes zjutraj semkaj dospel. Obiskal je grofa Kalnokyja in bil dlje časa pri njem.

Rim 25. junija. Izvestje o koleri: V Brindisi 17 zbolelo, 10 umrlo; v Litanu 23 zbolelo, 7 umrlo, v San Vito 7 zbolelo, 3 umrli.

Poziv.

Izšel je te dni v Dolenčevi tiskarni tukaj v Trstu II zvezek Indijske Talije, ki obsega Malaviko, lepo glediščno igro Kálidásovo.

Razni nameni so me vodili, da sem presadil dvoje najlepših cvetic iz Kálidásovega vrta na slovenski jezik. Hotel sem podati slovenskemu občinstvu do zdaj še nepoznane umotvore indijskih pesnikov, hotel pa sem tudi pred učenim svetom pokazati, kaj se more v slovenskem jeziku pisati. Postal sem bil prvi zvezek Indijske Talije najodličnejšim indologom prvih kulturnih narodov na svetu in sem dobil od njih jako laskave odgovore.

Urvašice so vlani v Drazdanih, Malavike pa letos v Monakovem, v operi predelani, z velikim uspehom predstavljali. Iz tega se sprevidi, da sem bil pravo pogodil, ko sem bil ravno ti dve igri izbral za prevod na slovenski jezik.

S tem drugim zvezkom je končan slovenski del Indijske Talije; 3. in 4. zvezek izideta, če Bog da in sreča junaska, v hrvaškem jeziku.

Obračam se z uljudno prošnjo do slovenskega občinstva, naj me s tem podpira, da knjigo kupi. Drugi zvezek velja, kakor prvi, 30 kr., po pošti sprejeman 35 kr., kdor jih deset naroči, dobi eden izvod na vrh.

Slavna uredništva slovenskih časnikov so naprošena, ta poziv ponatisniti.

Zahvaljujem se pri tej priliki svojim prijateljem, ki so se trudili s prodajo prvega zvezka in jih prosim, naj se še enkrat žrtvujejo, da se mi vsaj tiskovni stroški poplačajo.

Trst, koncem junija 1886.

Dr. K. Glaser.

Tuji:

25. junija.

Pri stenu: Hansl z Dunaja. — Stapf iz Grada. — Dr. Recherman iz Celja. — Gerstl, Seidner z Dunaja. — Gangadi iz Trsta. — Pri Malteti: Seligman, Kolber z Dunaja. — Jaklić iz Grada. — Kövesoti iz Budimpešte.

Meteorologično poročilo.

Dan	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Ve-trovi	Neb.	Mo-krina v mm.
25. junija.	7. zjutraj	740.84 mm.	16.2° C	sl. svz.	obl.	
	2. pop.	739.52 mm.	22.0° C	sl. svz.	d. jas.	0.00 mm.
	9. zvečer	738.60 mm.	17.6° C	brezv.	obl.	

Srednja temperatura 18.6°, za 0.2° pod normalom.

Dunajska borza

dne 26. junija t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	85 gld. 15 kr.
Srebrna renta	85 „ 90 „
Zlata renta	117 „ 20 „
5% marčna renta	102 „ — „
Akcije narodne banke	266 „ — „
Kreditne akcije	280 „ 70 „
London	126 „ — „
Srebro	— „ — „
Napol.	9 „ 97 1/2 „
C. kr. cekini	5 „ 92 „
Nemške marke	61 „ 90 „
4% državne srečke iz l. 1864	250 gld. 131 „ 50 „
Državne srečke iz l. 1864	100 gld. 168 „ 25 „
Ogrska zlata renta 4%	103 „ 20 „
Ogrska papirna renta 5%	94 „ 8 „
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	105 „ 20 „
Dunava reg. srečke 5%	100 gld. 117 „ — „
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	125 „ — „
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	120 „ — „
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	98 „ 80 „
Kreditne srečke	100 gld. 177 „ — „
Rudolfove srečke	10 „ 18 „ 50 „
Akcije anglo-avstr. banke	120 „ 115 „ 25 „
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	202 „ 25 „

V našem založništvu je izšla in se dobiva po vseh knjigo tehničnih knjižica:

Umetno ribarstvo.

Spisal

Ivan Franke.

3 3/4 pble v 8° s podobami. Mehko vezana stane 50 kr.

Krasna domovina naša s svojimi potoki, rekami in jeziki je za umno ribarstvo tako ugodno ustvarjena, kakor ne kmalu kaka druga dežela. Sredstva in pota, kako isto pri nas urediti in upravljaliti, podaja čislani gospod pisatelj na jako umen način v gori omenjeni knjižici. Le-ta bode vsakemu, ki ima srce in skrb za povzdigo narodnega blagostanja, dobro dolgo sredstvo, da se o tem predmetu pouči. Priporočujemo torej knjižico osebno velečestiti duhovščini, učiteljem in zemljiškim posestnikom, ker sva uverjena, da jo bodo z velikim zanimanjem prebirali ter iz nje črpali gotovo lepo korist.

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg

knjigotržnica

v Ljubljani na Kongresnem trgu.

Prejemlje vsa
v njegov strok spadajoča
dela
v mestu in na
deželi.
Znano reelno delo.
Nizke cene.

ADOLF EBERL,

izdelovalec
**oljnatih barv, lakov, firnežev
in napisov.**
Pleskarska obrt za stavbe in pohištvo.
LJUBLJANA. Marijin trg, tik frančiškanskega mostu. LJUBLJANA.

Samo kemično čiste
**oljnate barve,
lake
in firneže.**
Prodaja
na drobno in debelo.
Najnižje cene.

Išče se
izurjeni komí
za prodajalnice z mešanim blagom. Korespondence večši
imajo prednost. — Ponudbe naj se določijo na trdiko
J. Lavrenčič v Postojini. (456—1)

Izvrstno pivo v steklenicah
priporoča (330—8)
pivovarna Janeza Perlesa
v Ljubljani, Slonove ulice.

Kupi se (443—3)
Fisharmonika.
Kje? pove upravništvo „Slovenskega Naroda“.

Trgovski pomočnik,
kateri je izurjen v trgovini z mešanim blagom, slovenskega
in nemškega jezika popolnoma zmožen, ima dobra spričala,
dobi službo pri Jakobu Dereani-ju, kupcu v Žužem-
berku na Dolenjskem. Plača po pobotanju. (447—3)

A. Krejči,
v Ljubljani.
Kongresni trg, na voglu gledališčne ulice.
priporoča svojo veliko zalogo vseh vrst modernih
klobukov in kap;
prejema tudi
kožuhovino in zimsko obleko
čez poletje v shranjevanje. (199—15)

V najem dá se
poslopje
za gostilno sposobno, s sobami za pre-
nočišča, z lepimi kleti, s prostorom za
mesarijo, s potrebnimi hlevi, na jako pro-
metnem večjem kraju na Notranjskem, pod
ugodnimi pogoji. — Kje? pove iz uljudnosti uprav-
ništvo „Slovenskega Naroda“. (457—1)

• Izdelovanje s parnimi stroji. •
ADOLF HAUPTMANN,
Ljubljana, (285—10)
tovarna oljnatih barv, firnežev in lakov,
priporoča k sezoni svojo dobro znano obrt za
pleskarska dela in napise.
• Šolski drevored. • Slonove ulice. •
• Solidna postrežba. — Najnižje cene. •

Št. 10.605. (460—1)
Mestni lov v zakup.

V četrtek 8. dan julija letos dopolu-
dné ob 10. uri se bo pri mestnem magistratu
mestna lovska pravica za dobo petih let po očitni
dražbi dajala v zakup, kar se razglašja z dostavkom,
da je dražbene pogoje v navadnih uradnih urah
zvedeti pri podpisnem magistratu.

Mestni magistrat Ljubljanski,
dne 22. junija 1886.
Župan: Grasselli.

Znižana ustopnina!
I. prostor 40 kr., II. prostor 20 kr.

Pod Tivolijem Za Rudolfinom

vidi se

največja in najlepša
MENAZARIJA
na svetu.

V ponedeljek ob 7^{1/2} uri bode
krmljenje velikanske kače Boa con-
strictor.

Najznamenitejša je, da se te kače krmijo le na vsake tri
mesece, tedaj pa požro do 10 kuncev.

V torek vidi se menazarija poslednjikrat.
(488—8) Ravnateljstvo.

VIZITNICE
v elegantnej obliki priporoča po ceni
„Narodna Tiskarna“
v Ljubljani.

Najfinejše
lake za kočije in pohištvo;
prav fini
jantarjev lak (Bernsteinlak) za sobna tla
ter različne lake za vsakovrstno porabo; zaloga od najimennitnejših an-
gleških tovarn pri
ADOLF-U HAUPTMANN-U,
v LJUBLJANI,
Šolski drevored in Slonove ulice. (429—4)

Išče se za
14 letnega dečka,
zmožnega slovenskega in nemškega jezika, prostor
pri trgovini tu ali pa na deželi. Več pove uprav-
ništvo tega lista. (459)

BUDIMSKA
Rákóczy
GRENCICA.
Priporoča se kot izvrstno či-
stilo vedno prijetnega upliva
in ne neprijetnega ukusa.
Dobiva se po vseh špecerijskih pro-
dajalnicah in prodajalnicah mineral-
nih vod, kakor tudi v skoraj vseh lekarnah in dro-
(191—7) guerijah, vedno na novo natočena.
Lastniki: bratje Loser v Budapešti.

Nizozemsko-ameriško parniško društvo.
Koncesionirano od c. kr. avstrijske vlade.
DIREKTNA vožnja vsak teden s poštanim par-
nikom I. razreda.
ROTTERDAM-NEW-YORK
AMSTERDAM
Odhod v soboto. Najhitrejša vožnja. Naj-
nižje cene. Izvrstna hrana.
I, II. in III. razred z vso potrebno opremo na ladji.
Kaj več o prevažanju oseb in blaga pove rav-
nateljstvo v Rotterdamu in nizozemsko-ame-
riško parniško društvo, 9, Kolowratring na
Dunaji. (716—22)

Zahvala in priporočilo.
Podpisani posestnik že nad 70 let v Celovci obstoječega
„HOTELA SANDWIRTH“
zahvaljuje se udano mnogobrojnimi častitim gostom za dosedanja blagovoljni
obisk in od mnogih strani skazano zaupanje; hkratu prosi se za daljni
obisk p. n. potujoče občinstvo s Kranjskega, za kar se bo prizadeval ča-
stitim obiskovalcem postreči najboljši in najsolidnejši s sobami, jedili
in pijačami. Poletne mesece je odprt poleg hotela jeden najlepših in
največjih vrtov mesta z velikim salonom, kjer se pri vsakem vre-
menu častitim obiskovalcem v vsakem oziru pazno in cenó postreže.
Zlasti pa oporarja podpisani na dobro preskrbljeno zalogo naj-
boljših, pristnih in nepokvarjenih pijač, avstrijskih, tirolskih
in šilberskih vin, najfinerega Reinighauser-jevega piva. Gorka
in mrzla jedila ob vsakem dnevnem času.
Lastni omnibus je pri prihodu vsakega vlaka na razpolaganje.
Z velespoštovanjem
G. Simon,
posestnik „hotela Sandwirth“ v Celovci.
(455—1)

Preselitev prodajalnice.
S tem se usojam udano naznanjati, da bode od 1. julija naprej
moja prodajalnica
dragocenostij, zlatega in srebrnega blaga
v mojej hiši, v Kolodvorskih ulicah št. 161,
poleg moje urarske prodajalnice.
Tem povodom izražam vsem svojim dosedanjim p. n. kupovalcem
najlepšo zahvalo za do sedaj skazano zaupanje in prosim, da bi je tudi
nadalje v mojej noveji prodajalnici skazovali. Hkratu opozarjam na svojo
veliko zalogo zlatih in srebrnih dragocenostij,
zlatih in srebrnih žepnih ur, Pariških in ameriških
ur z budilom, pisarničnih in kuhinjskih ur z nihali.
Zagotavljam najreelnejšo postrežbo, prosim za mnogobrojni obisk.
Znamenujem se z velespoštovanjem
(458—1) **C. ALMOSLECHNER v CELJI.**